

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.7.13
KOM(2010) 379 galutinis

2010/0210 (COD)

C7-0180/10

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sezoninio darbo tikslais sąlygų

{SEK(2010) 887}

{SEK(2010) 888}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Šis pasiūlymas yra ES pastangų parengti visa apimančią imigracijos politiką dalis. 2004 m. lapkričio mėn. Hagos programoje pripažinta, kad „teisėta migracija bus ypač svarbi stiprinant žiniomis paremtą ekonomiką Europoje, skatinant ekonomikos plėtrą ir tuo prisidedant prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo“ ir Komisija buvo paraginta pateikti teisėtos migracijos politikos planą, „į kurį būtų įtraukta priėmimo tvarka, sudaranti sąlygas nedelsiant reaguoti į svyruojančius migruojančios darbo jėgos poreikius darbo rinkoje“.

Vėliau parengtame 2005 m. gruodžio mėn. Komisijos komunikate „Teisėtos migracijos politikos planas“ (COM (2005) 669) numatyta 2007–2009 m. priimti penkis teisės aktų dėl darbuotojų imigracijos pasiūlymus, įskaitant pasiūlymą dėl direktyvos dėl sezoninių darbuotojų atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų.

2008 m. spalio 15 ir 16 d. Europos Vadovų Tarybos priimtu Europos imigracijos ir prieglobsčio paktu pažymimas Europos Sąjungos ir jos valstybių narių išsipareigojimas vykdyti sąžiningą, veiksmingą ir nuoseklią politiką, susijusią su migracijos keliamais uždaviniais ir jos teikiamomis galimybėmis.

2009 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos priimtoje Stokholmo programoje pakartojamas Komisijos ir Tarybos išsipareigojimas įgyvendinti Teisėtos migracijos politikos planą.

Pasiūlymai dėl aukštos kvalifikacijos darbuotojų („ES mėlynoji kortelė“) ir dėl bendrosios pagrindų direktyvos pateikti 2007 m. spalio mėn.¹ Pirmąjį pasiūlymą Taryba priėmė 2009 m. gegužės 25 d.; dėl antrojo dabar vyksta Europos Parlamento ir Tarybos derybos. Nė vienas šių pasiūlymų netaikomas sezoniniams darbuotojams.

Šiuo pasiūlymu sprendžiami minėti politiniai uždaviniai ir siekiama prisidėti prie strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo ir veiksmingo migracijos srautų valdymo konkrečioje sezoninės laikinos migracijos srityje. Jame nustatomos teisingos ir skaidrios atvykimo ir apsigyvenimo taisyklės ir numatomos paskatos ir garantijos siekiant, kad laikinai atvykę asmenys nepasiliktų visam laikui.

• Bendrosios aplinkybės

ES ekonomika susidūrė su struktūriniu sezoninio darbo, kuriam atlikti, kaip numatoma, vis labiau trūks ES darbuotojų, poreikiu. Kalbant apie įgūdžių trūkumą Europos Sąjungoje ateityje, tradiciniai sektoriai toliau vaidins svarbų vaidmenį, o struktūrinis žemos kvalifikacijos darbuotojų poreikis tikriausiai toliau didės. Taip pat reikėtų pažymėti, kad yra pastovesnis nekvalifikuotų darbuotojų poreikis ES. Numatoma, kad

¹ COM (2007) 637 ir 638, 2007 10 23.

bus vis sunkiau į tuščias darbo vietas rasti darbuotojų iš ES, visų pirma dėl to, kad šie darbuotojai sezoninį darbą laiko nepatraukliu.

Be to, yra pagrįstų įrodymų, kad kai kurie trečiųjų šalių sezoniniai darbuotojai yra išnaudojami ir dirba standartų neatitinkančiomis sąlygomis, kurios gali kelti grėsmę jų sveikatai ir saugumui.

Galiausiai, nuolatos nustatoma, kad tuose ekonomikos sektoriuose, kuriuose dirba daug sezoninių darbuotojų (pirmiausia žemės ūkio, sodininkystės ir turizmo), dažnai įsidarbina neteisėtai esantys trečiųjų šalių piliečiai.

• Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos

Vienintelė ES lygmeniu galiojanti priemonė, kuria reglamentuojamos sezoninių darbuotojų priėmimo sąlygos, yra 1994 m. Tarybos rezoliucija dėl trečiųjų šalių piliečių priėmimo į valstybių narių teritoriją darbo tikslu apribojimų², priimta pagal Sutarties K.1 straipsnį. Rezoliucijoje yra aspektų, kuriuos galima panaudoti sezoninių darbuotojų apibrėžčiai (darbuotojai, kurie „imasi tiksliai apibrėžto darbo, paprastai atitinkančio tradicinį poreikį atitinkamoje valstybėje narėje“). Joje taip pat nustatyta ilgiausia buvimo trukmė – šeši mėnesiai per bet kurią dvylikos mėnesių laikotarpį ir nenumatyta galimybė pratęsti buvimo laikotarpį kitokio pobūdžio darbui atlikti.

Leidimų gyventi trečiųjų šalių piliečiams forma nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1030/2002, kuriuo valstybėms narėms suteikiama galimybė vienodoje formoje nurodyti visą kitą informaciją „ypač informaciją dėl asmeniui suteikiamo leidimo dirbti“. Šis pasiūlymas grindžiamas minėtu reglamentu tiek, kiek juo valstybės narės įpareigojamos vienodoje formoje nurodyti informaciją apie asmeniui suteiktą leidimą dirbti, neatsižvelgiant į priėmimo teisinį pagrindą.

• Derėjimas su kitomis ES politikos sritimis ir tikslais

Šio pasiūlymo nuostatos dera su Komisijos komunikato „Skatinti padorų darbą visiems“ (COM (2006) 249) ir strategijos „ES 2020“ tikslais ir juos remia. Nustačius greitą ir lanksčią priėmimo tvarką ir užtikrinus teisinį sezoninių darbuotojų statusą, būtų galima užkirsti kelią išnaudojimui ir apsaugoti sezoninį darbą dirbančius ES piliečius nuo nesąžiningos konkurencijos.

Šis pasiūlymas taip pat atitinka ES vystymosi politikos principus, jame pagrindinis dėmesys skiriamas skurdo išnaikinimui ir tūkstantmečio vystymosi tikslų pasiekimui. Visų pirma įgyvendinus jo nuostatas dėl apykaitinės sezoninių darbuotojų migracijos tarp ES ir jų šalių (sezoniniai darbuotojai galės atvykti į valstybę narę, grįžti į savo šalis ir vėl sugrįžti į valstybę narę) būtų užtikrintas patikimas emigrantų perlaidų srautas ir įgūdžių bei investicijų perkėlimas. Kadangi tokio pobūdžio migracija yra laikina, nesitikima, kad ši direktyva lemtų protų nutekėjimą besiformuojančios ekonomikos arba besivystančiose šalyse.

Atsižvelgiant į trečiųjų šalių sezoninių darbuotojų su užimtumu susijusias teises, pasiūlymas atitinka reikalavimą, kad vykdant ES politiką turėtų būti užtikrinama aukšto

² OL C 274, 1996 9 19, p. 3.

lygio žmonių sveikatos apsauga. Pasiūlyme laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintų principų, visų pirma 12 straipsnio dėl susirinkimų ir asociacijų laisvės, 21 straipsnio 2 dalies dėl nediskriminavimo, 31 straipsnio dėl tinkamų ir teisingų darbo sąlygų, 34 straipsnio dėl socialinės apsaugos ir socialinės paramos, 35 straipsnio dėl sveikatos apsaugos ir 47 straipsnio dėl teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą.

2. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Viešų konsultacijų, įskaitant 2005 m. birželio 14 d. viešą svarstymą, tema buvo žalioji knyga dėl ES pozicijos ekonominės migracijos valdymo klausimu.

Konsultacijos buvo tęsiamos organizuojant seminarus ir praktinius mokomuosius renginius. Su valstybėmis narėmis konsultuotasi Komisijos Imigracijos ir prieglobsčio komitete. Atliekant išorės tyrimą, užsakyta poveikio vertinimui pagrįsti, vyko tolesnės konsultacijos su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis naudojant klausimynus ir rengiant apklausas.

Išnagrinėjus atsakymus matyti, kad apskritai pritariama bendrai ES ekonominės imigracijos politikai, nors esama svarbių skirtumų tarp požiūrio, kurio turėtų būti laikomasi, ir galutinio rezultato, kurio tikimasi. Atsirado keletas elementų, pavyzdžiui, poreikis turėti bendras ES taisykles, kuriomis būtų reglamentuojamos visos imigracijos darbo tikslais sritys arba bent kai kurių pagrindinių ekonominių imigrantų kategorijų (visų pirma aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir sezoninių darbuotojų) priėmimo sąlygos. Šios dvi kategorijos buvo laikomos esminėmis ES konkurencingumui. Kitas aiškus raginimas buvo pasiūlyti paprastus, nebiurokratinis ir lanksčius sprendimus. Kadangi daugelis valstybių narių nepritarė horizontaliajam metodui, Komisijos manymu, tinkamesnis sektorinis metodas, nes jis geriau patenkintų lankstumo poreikius.

• Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

• Poveikio vertinimas

Apsvarstytos šios galimybės:

1 galimybė. Status quo. Esami pokyčiai valstybėse narėse ir ES lygmeniu tęstųsi vadovaujantis galiojančiais teisės aktais. Darbdaviai turėtų tam tikrų pareigų pagal 2009 m. birželio 18 d. priimtą direktyvą dėl sankcijų darbdaviams, visų pirma, susijusių su pranešimu institucijoms ir sankcijomis už neteisėtai įdarbintus asmenis. Šios galimybės poveikis būtų ribotas.

2 galimybė. Direktyva dėl sezoninių darbuotojų atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų ir teisių. Būtų nustatytos bendros taisyklės, visų pirma apibrėžtas sezoninis darbas, priėmimo kriterijai, ilgiausia buvimo sezoninio darbo tikslais trukmė ir nuostatos dėl lygių sąlygų trečiųjų šalių sezoniniams darbuotojams ir ES šalių piliečiams, kiek tai susiję su tam tikromis socialinėmis ir ekonominėmis teisėmis, kaip antai asociacijų

laisve, teise į socialinę apsaugą ir kt. Pasirinkus šią galimybę būtų lengviau sukurti bendrą teisinę sistemą, taikytiną visiems darbdaviams ES, ir išvengti išnaudojimo. Tačiau sezoniniams darbuotojams vis tiek būtų taikoma skirtinga ir sudėtinga atvykimo tvarka.

3 galimybė. Direktyva, kuria nustatoma bendra priėmimo tvarka. Be 2 galimybėje numatytų aspektų, sezoniniams darbuotojams iš trečiųjų šalių būtų sukurtas vienas leidimas dirbti ir gyventi, kuris būtų išduodamas taikant vieną procedūrą. Būtų įtrauktos nuostatos dėl paprastesnio sezoninių darbuotojų pakartotinio atvykimo kitais sezonais. Įdarbinimo tvarka būtų veiksmingesnė ir ES darbdaviai iš anksto žinotų, kokius darbuotojus jie gali įdarbinti.

4 galimybė. Direktyva dėl veiksmingo grįžimo užtikrinimo priemonių. Priemonės būtų susijusios su buvimo laikotarpio ribojimu ir aiškiu įpareigojimu pasibaigus laikotarpiui grįžti į savo šalį. Tam tikru mastu būtų išvengta atvejų, kai sezoniniai darbuotojai pasilieka ilgiau, nei jiems leista. Poveikis ES darbo rinkos veikimui būtų nedidelis. Sezoniniams darbuotojams vis tiek būtų taikoma skirtinga ir sudėtinga atvykimo tvarka.

5 galimybė. Valstybių narių tarpusavio ryšiai, koordinavimas ir bendradarbiavimas. Nebūtų priimtas naujas teisės aktas, būtų imtasi papildomos ir pagalbinės veiklos siekiant labiau suvienodinti valstybių narių praktiką. Poveikis būtų ribotas, nes priemonės nebūtų privalomos; galimiems sezoniniams darbuotojams ir jų būsimiems darbdaviams toliau būtų taikoma daugybė skirtingų priėmimo taisyklių, o ES apsigyvenusiems sezoniniams darbuotojams būtų suteikiamos skirtingos teisės.

Palyginus galimybes ir jų poveikį, tinkamiausia galimybė yra 2, 3 ir 4 galimybių derinys. Nustačius bendrus priėmimo standartus, supaprastinus atvykimo tvarką ir suteikus galimybę sugrįžti kitą sezoną (2 ir 3 galimybės) bus sukurta lanksti priėmimo sistema ir ES darbo rinka bus aprūpinta reikiama išteklių. Įgyvendinus 4 galimybės aspektus turėtų būti lengviau užtikrinti, kad sezoniniai darbuotojai grįžtų į savo šalis ir taip išvengti atvejų, kai jie pasilieka ilgiau, nei leista.

Komisija atliko darbo programoje numatytą poveikio vertinimą, kurio ataskaitą galima rasti tinklalapyje [*...bus įrašyta vėliau...*]

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

• Siūlomų veiksmų santrauka

Pasiūlymu nustatoma pagreitinta sezoninių darbuotojų iš trečiųjų šalių priėmimo tvarka, grįžta bendra apibrėžtimi ir bendrais kriterijais, visų pirma susijusiais su darbo sutartimi arba įpareigojančiu darbo pasiūlymu, kuriuose būtų nurodomas minimaliam darbo užmokesčiui lygus arba didesnis atlyginimas. Sezoniniams darbuotojams bus išduotas leidimas gyventi, kurį turėdami jie galės dirbti nustatytą ilgiausią laikotarpį per kalendorinius metus. Taip pat įtraukta nuostata dėl paprastesnio sezoninių darbuotojų pakartotinio atvykimo kitą sezoną.

Siekiant išvengti išnaudojimo ir užtikrinti sezoninių darbuotojų iš trečiųjų šalių apsaugą ir apsaugoti sveikatą, aiškiai apibrėžtos darbo sąlygoms taikomos teisės nuostatos. Be to, darbdaviai turi pateikti įrodymų, kad sezoniniai darbuotojai buvimo metu bus aprūpinti tinkamu būstu, taip pat įtraukta nuostata dėl paprastesnio skundų teikimo.

Siekiant, kad sezoniniai darbuotojai nepasiliktų ilgiau, nei jiems leista, nustatomas ilgiausias buvimo laikotarpis per kalendorinius metus, taip pat aiškus įpareigojimas pasibaigus šiam laikotarpiui grįžti į savo šalį; nenumatoma galimybė pakeisti statusą.

- **Teisinis pagrindas**

Šis pasiūlymas susijęs su trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygomis ir valstybių narių suteikiamų leidimų gyventi išdavimo standartais, taip pat trečiųjų šalių piliečių teisėtai gyvenančių valstybėje narėje, teisių apibrėžimu. Todėl tinkamas teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 79 straipsnio 2 dalies a ir b punktai.

- **Subsidiarumo principas**

Taikomas subsidiarumo principas. Pagal šį principą Europos Sąjunga ima veikti pasidalijamosios kompetencijos srityse tik tada, „kai valstybės narės numatomo veiksmo tikslų negali deramai pasiekti centrinio, regioninio ir vietinio lygiu, o Sąjungos lygiu dėl numatomo veiksmo masto arba poveikio juos pasiekti būtų geriau“ (Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalis).

ES veikslių šioje srityje teisėtumą lemia šios priežastys:

- Daugumoje valstybių narių dažnai atsiranda sezoninių darbuotojų poreikis. Be to, nors trečiųjų šalių darbuotojai atvyksta į konkrečią ES valstybę narę, valstybės narės sprendimas dėl trečiųjų šalių piliečių teisių gali turėti įtakos kitoms valstybėms narėms ir iškraipyti migracijos srautus.
- Šengeno erdvėje be vidaus sienų reikia bendros drausmės (bendrų minimalių taisyklių), kad sumažėtų rizika, kad asmenys pasiliks ilgiau nei leistina arba neteisėtai atvyks dėl negriežtų ir įvairių sezoninių darbuotojų priėmimo taisyklių.
- Trečiųjų šalių sezoninių darbuotojų išnaudojimas arba standartų neatitinkančios darbo sąlygos turėtų būti pašalintos suteikiant tam tikras socialines ir ekonomines teises, kurios būtų nustatytos privalomame, taigi vykdytiname ES lygmens dokumente. Tai atitinka 1999 m. Tamperės Europos Vadovų Tarybos raginimą užtikrinti, kad trečiųjų šalių piliečiams būtų suteiktos sąžiningos sąlygos ir saugus teisinis statusas.
- Atsižvelgiant į migracijos politikos išorės aspektus, labai svarbu turėti ES dokumentą dėl sezoninių darbuotojų, kad būtų užtikrintas veiksmingas bendradarbiavimas su trečiomis šalimis ir dar labiau sustiprintas visuotinis požiūris. Tai lemia dvi priežastys: turėdama tokį dokumentą, ES galėtų pašalinti žemos kvalifikacijos darbuotojų teisėtą migracijos kliūtis, ir jis galėtų būti svarbus stiprinant trečiųjų šalių išipareigojimą kovoti su neteisėta imigracija.

Taigi šis pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

Be to, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 79 straipsnio 5 dalį pasiūlymu paisoma valstybių narių teisės nustatyti iš trečiųjų šalių į jų teritoriją atvykstančių ekonominių migrantų skaičių. Taigi kiekviena valstybė narė turi teisę įvertinti, ar ekonominiu požiūriu jai reikia priimti sezoninių darbuotojų iš trečiųjų šalių.

- **Proporcingumo principas**

Taikomas proporcingumo principas. Pagal šį principą „Sąjungos veiksų turinys ir forma neviršija to, kas būtina siekiant Sutarčių tikslų“ (Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalis).

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

- Pasirinkta priemonė yra direktyva, o tai suteikia valstybėms narėms didelį lankstumą ją įgyvendinant. Veiksų forma neviršijama to, kas būtina siekiant tikslo veiksmingai kontroliuoti sezoninės migracijos srautus. Neprivalomosios priemonės turėtų per mažą poveikį, nes galimiems sezoniniams darbuotojams iš trečiųjų šalių ir jų būsimiems darbdaviams toliau būtų taikoma daugybė skirtingų atvykimo ir apsigyvenimo taisyklių, o ES apsigyvenusiems sezoniniams darbuotojams būtų suteikiamos skirtingos teisės.
- Veiksų turiniu nesiekama daugiau, nei reikia minėtam tikslui pasiekti. Siūlomos taisyklės susijusios su priėmimo sąlygomis, procedūra ir leidimu, taip pat sezoninių darbuotojų teisėmis, tai yra su sritimis, kurios priklauso bendrai imigracijos politikai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 79 straipsnį. Pasiūlymu numatomi gana maži pakeitimai, palyginti su *status quo*, vertinant reikalingas teisėkūros priemones ir būsimiems darbdaviams teksiančią naštą. Kai kuriose valstybėse narėse našta gali būti didesnė, nes gali prireikti nustatyti konkrečias (konkretesnes) taisykles, tačiau tai pateisinama atsižvelgiant į šio pasiūlymo tikslus ir šios kategorijos trečiųjų šalių darbuotojų struktūrinę paklausą. Kaip minėta, valstybės narės galės pačios nuspręsti dėl priimamų sezoninių darbuotojų iš trečiųjų šalių skaičiaus.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūloma priemonė: direktyva.

Tokiam veiksmui direktyva yra tinkama priemonė, kadangi joje nustatomi privalomi minimalūs standartai, tačiau valstybėms narėms paliekama tam tikra laisvė spręsti dėl darbo rinkos poreikių bei galiojančių teisės aktų.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio ES biudžetui.

5. PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Persvarstymo sąlyga**

Į pasiūlymą įtraukta persvarstymo sąlyga.

- **Atitikties lentelė**

Valstybės narės privalo pateikti Komisijai nacionalinių nuostatų, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, tekstus bei tų nuostatų ir direktyvos atitikties lentelę.

- **Išsamus pasiūlymo paaiškinimas**

I skyrius. Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Šio pasiūlymo tikslas – nustatyti specialią trečiųjų šalių piliečių, prašančių leisti apsigyventi ES ir dirbti sezoninį darbą, atvykimo ir apsigyvenimo tvarką ir apibrėžti sezoninių darbuotojų teises.

2 straipsnis

Šio pasiūlymo nuostatos galioja tik trečiųjų šalių piliečiams, gyvenantiems ne valstybių narių teritorijoje. Nenumatoma galimybė teikti prašymus dėl sezoninio darbo esant valstybėje narėje. Todėl nėra būtina numatyti pasiūlymo taikymo srities išimčių tam tikrų kategorijų trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai esantiems valstybėje narėje.

Tačiau tai neturės poveikio trečiųjų šalių piliečių, jau teisėtai esančių valstybėje narėje, teisei pasinaudoti teise įsidarbinti, įskaitant sezoninį darbą. Tokia teise nebus naudojama pagal šiame pasiūlyme nustatytas sąlygas.

Šis pasiūlymas negalioja trečiųjų šalių piliečiams, kuriuos komandiruoja valstybėje narėje įsisteigusios įmonės, kad teiktų paslaugas, pagal Direktyvą 96/71/EB.

3 straipsnis

Sezoninio darbo sąvoka atskiriama nuo įprasto nuolatinio darbo sąvokos, visų pirma dėl didesnio darbo jėgos poreikio, susijusio su įvykiu arba pasikartojančiais procesais, kaip antai sodinimo arba derliaus nuėmimo laikotarpiu žemės ūkyje arba atostogų laikotarpiu turizmo sektoriuje, įskaitant festivalius, bienales arba ilgalaikes kultūrinės parodas.

Valstybės narės gali nustatyti konkrečius ekonomikos sektorius, atitinkančius minėtus sezoninio darbo kriterijus.

4 straipsnis

Pagal pasiūlymą valstybės narės gali suteikti palankesnes sąlygas tik įgyvendinant tam tikras specialiąsias nuostatas, susijusias su procedūrinėmis garantijomis, sezoniniams darbuotojams suteiktų teisių lygiu, taip pat nuostatas, susijusias su būstu ir paprastesniu skundų teikimu.

II skyrius. Priėmimo sąlygos

5 straipsnis

Šiame straipsnyje nustatyti kriterijai, kuriuos turi tenkinti sezoninis darbuotojas iš trečiosios šalies ir jo darbdavys. Kadangi priėmimas priklauso nuo paklausos, privaloma pateikti darbo sutartį arba įpareigojantį darbo pasiūlymą. Manyta, kad reikia nustatyti reikalavimą, kad darbo sutartyje arba įpareigojančiame darbo pasiūlyme būtų nurodytas darbo užmokesčio dydis, kad kompetentingos institucijos galėtų įvertinti, ar siūlomas darbo užmokestis yra panašus į darbo užmokestį, mokamą už atitinkamą veiklą atitinkamoje valstybėje narėje. Tai yra labai svarbu, siekiant, kad darbdaviui nebūtų suteiktas nesąžiningas pranašumas ir kad sezoninis darbuotojas nebūtų išnaudojamas.

Darbo sutartyje taip pat turi būti nurodytos darbo valandos per savaitę ar mėnesį. Šiuo reikalavimu turėtų:

- būti užtikrinta, kad darbdaviai prašytų leidimo įdarbinti sezoninius darbuotojus iš trečiųjų šalių, tik jei yra realus ekonominis poreikis (pakankamos įdarbinimo galimybės);
- būti užtikrintas tam tikras fiksuotas sezoninių darbuotojų darbo užmokesčio dydis ir, tinkamais atvejais, atitinkamos darbo sąlygos, pavyzdžiui, draudimas;
- būti suteikta galimybė kompetentingoms institucijoms veiksmingai kontroliuoti prieš leidžiant atvykti sezoniniams darbuotojams iš trečiųjų šalių;
- prašyme taip pat turi būti pateikta įrodymų, kad atitinkamam sezoniniam darbuotojui bus suteiktas tinkamas būstas.

6 ir 7 straipsniai

Pasiūlymu nenustatoma teisė būti priimtam. Šiose nuostatose nurodyti imperatyvūs ir galimi atsisakymo, taip pat panaikinimo ir neatnaujinimo pagrindai, įskaitant neatitikimą priėmimo kriterijams, kvotų buvimą ir valstybių narių galimybę atlikti darbo rinkos tyrimą.

ES pirmenybės principas, kaip nurodyta atitinkamose 2003 ir 2005 m. Stojimo aktų nuostatose, yra pirminės ES teisės dalis, todėl pereinamojo laikotarpio nuostatas dar taikančios valstybės narės turėtų taikyti direktyvą laikydamosi Stojimo aktų nuostatų.

III skyrius. Procedūra ir leidimas

8 straipsnis

Valstybės narės turi užtikrinti, kad būsiami trečiųjų šalių sezoniniai darbuotojai ir jų darbdaviai turėtų galimybę susipažinti su svarbia informacija apie atvykimo ir apsigyvenimo sąlygas, įskaitant trečiųjų šalių sezoniniams darbuotojams suteikiamas teises, taip pat apie visus įrodomuosius dokumentus, kurių reikia, norint pateikti prašymą.

9 straipsnis

Valstybės narės turi nuspręsti, ar prašymus turi pateikti trečiosios šalies pilietis ar jo būsimas darbdavys.

Valstybės narės taip pat turi paskirti kompetentingą instituciją, kuri priimtų prašymus ir išduotų leidimus. Tokiu paskyrimu negali būti pažeistos kitų nacionalinių institucijų funkcijos ir kompetencija, susijusios su prašymų nagrinėjimu ir sprendimo priėmimu. Be to, tokiu paskyrimu priimti prašymą ir išduoti leidimą neturėtų būti užkertamas kelias valstybėms narėms paskirti kitas institucijas, kuriose trečiosios šalies pilietis arba jo būsimas darbdavys gali pateikti prašymą (pvz., konsulinės įstaigos) ir kurios turi įgaliojimą išduoti leidimą.

Prašymas dėl leidimo gyventi ir dirbti sezoninį darbą turi būti pateiktas pagal vieną prašymų pateikimo procedūrą.

10 straipsnis

Trečiųjų šalių piliečiai, dėl kurių atitinkama valstybė narė priėmė teigiamą sprendimą, turi gauti sezoninio darbo leidimą.

Turint leidimą gyventi su įrašu „sezoninis darbuotojas“, turėtų būti leidžiama apsigyventi ir dirbti konkretų sezoninį darbą, kuris leistas, ir tam neturėtų reikėti papildomo leidimo, visų pirma leidimo dirbti. Atitinkamai trumpesniam nei trijų mėnesių laikotarpiui valstybės narės turi išduoti vizą, su kuria sezoniniai darbuotojai taip pat gali dirbti konkretų darbą, dėl kurio jie buvo priimti į šalį.

11 straipsnis

Nustatyta ilgiausia buvimo trukmė – šeši mėnesiai per kalendorinius metus. Griežtai apribojus buvimo trukmę, turėtų būti lengviau užtikrinti, kad pagal šią direktyvą priimti darbuotojai iš trečiųjų šalių būtų įdarbinti tikrai sezoniniam, o ne nuolatiniam darbui.

Aiškiai numatyta galimybė pratęsti darbo sutartį arba pakeisti darbdavį siekiant dirbti sezoninį darbą neviršijant ilgiausios leistinos buvimo trukmės. Tai svarbu dėl to, kad sezoniniai darbuotojai, susieti su vienu darbdaviu, gali būti išnaudojami. Be to, suteikus galimybę pratęsti buvimo trukmę per konkretų laikotarpį, galėtų sumažėti pavojus, kad asmenys pasiliks ilgiau nei leistina. Galiausiai dėl pratęsimo sezoniniai darbuotojai iš trečiųjų šalių gautų daugiau pajamų ir padaugėtų emigrantų perlaidų, o tai gali skatinti jų kilmės šalių vystymąsi.

12 straipsnis

Šios nuostatos tikslas – skatinti apykaitinę sezoninių darbuotojų iš trečiųjų šalių migraciją, tai yra jų judėjimą tarp trečiosios šalies ir ES, kad laikinai apsistotų ir dirbtų ES. Tokia migracija galėtų būti naudinga kilmės šaliai, priimančiai ES šaliai ir pačiam sezoniniam darbuotojui. Taigi valstybės narės gali nuspręsti, ar išduoti leidimus keliems sezonams ar taikyti supaprastintą tvarką. Leidimai keliems sezonams galioja tris sezonus, taigi tinka sektoriams, kuriuose darbo rinkos poreikiai laikui bėgant išlieka pastovūs.

Trečiosios šalies pilietis, kuris anksčiau dirbdamas sezoninį darbą nesilaikė susijusių įpareigojimų, nepriimamas sezoniniam darbui vieneriems ar daugiau ateinančių metų.

Darbdaviui, kuris nesilaikė darbo sutartyje nustatytų įpareigojimų, taikomos sankcijos ir jis nebegali bent jau metus teikti prašymo įdarbinti sezoninius darbuotojus.

13 straipsnis

Numatyta pagreitinta prašymų nagrinėjimo tvarka (30 dienų). Procedūrinės garantijos apima galimybę apskusti sprendimą netenkinti prašymo, taip pat reikalavimą, kad institucijos pagrįstų tokį sprendimą.

14 straipsnis

Valstybės narės įpareigoja sezoninių darbuotojų darbdavius pateikti įrodymus, kad sezoniniam darbuotojui bus suteiktas būstas ir taip užtikrintas pakankamas gyvenimo lygis. Tai apima atvejus, kai darbdavys suteikia būstą ir kai būstą suteikia tretieji asmenys.

IV skyrius. Teisės

15 straipsnis

Sezoninio darbo leidimu jo turėtojai suteikiama teisė atvykti į leidimą išdavusios valstybės narės teritoriją ir joje gyventi, taip pat dirbti darbą, kuris leistas pagal leidimą.

16 straipsnis

Šiame straipsnyje siekiant teisinio tikrumo aprašytos darbo sąlygos, įskaitant darbo užmokestį, atleidimą iš darbo, sveikatos ir saugos darbe reikalavimus, taikomus sezoniniams darbuotojams.

Šiuo straipsniu trečiųjų šalių sezoniniams darbuotojams taip pat suteikiamos teisės ir apibrėžiamos sritys, kuriose, kaip minimalus reikalavimas, jiems turėtų būti taikomos vienodos sąlygos kaip ir valstybių narių piliečiams, nepažeidžiant valstybių narių teisės priimti arba toliau taikyti palankesnes nuostatas. Taigi vienodos sąlygos taikomos atsižvelgiant į asociacijų laisvę ir laisvę jungtis į sąjungas ir narystę darbuotojams atstovaujantiuose organizacijose.

Vienodos sąlygos taip pat taikomos socialinės apsaugos srityje ir apima išmokas, apibrėžtas Reglamento (EB) Nr. 883/04 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 3 straipsnyje. Šiomis nuostatomis siekiama nustatyti bendras taisykles Europos Sąjungoje, pripažinti, kad trečiųjų šalių sezoniniai darbuotojai, teisėtai dirbantys valstybėje narėje, darbu ir mokesčiais prisideda prie Europos ekonomikos, ir sukurti apsaugos priemones, siekiant sumažinti nesąžiningą savo piliečių ir trečiųjų piliečių konkurenciją, galinčią kilti dėl galimo trečiųjų šalių piliečių išnaudojimo.

17 straipsnis

Kad vykdymas būtų veiksmingesnis, reikėtų nustatyti skundų teikimo priemones. Jomis pasinaudoti turėtų galėti ne tik trečiųjų šalių sezoniniai darbuotojai, bet ir nustatyti tretieji asmenys. Taip yra dėl to, kad remiantis įrodymais, sezoniniai darbuotojai dažnai nežino apie tokias priemones arba nedrįsta jomis naudotis savo vardu, nes bijo pasekmių, susijusių su įsidarbinimo galimybėmis ateityje. Atitinkama nuostata yra įtraukta

Direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus, 9 straipsnio 2 dalyje.

V skyrius. Baigiamosios nuostatos

Šiame skyriuje reglamentuojamos valstybių narių pareigos dalytis svarbiais statistiniais duomenimis ir informacija, susijusia su šios direktyvos perkėlimu į nacionalinę teisę. Jame taip pat nurodoma Europos Komisijos pareiga teikti ataskaitas ir nustatoma šios direktyvos įsigaliojimo data.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sezoninio darbo tikslais sąlygų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 79 straipsnio 2 dalies a ir b punktus,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą³,

perdavus įstatymo galią turinčio akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁵,

sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą,

kadangi:

- (1) Siekiant palapsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, Sutartyje numatomos priemonės, kurias reikia priimti prieglobsčio, imigracijos ir trečiųjų šalių piliečių teisių apsaugos srityse.
- (2) 2004 m. lapkričio 4–5 d. Europos Vadovų Tarybos priimtoje Hagos programoje pripažinta, kad teisėta migracija bus ypač svarbi skatinant ekonomikos plėtrą, o Komisija buvo paraginta pateikti politikos planą dėl teisėtos migracijos, įskaitant priėmimo tvarką, kuri padėtų greitai reaguoti į nuolat kintančius migrantų darbo jėgos darbo rinkoje poreikius.
- (3) 2006 m. gruodžio 14–15 d. Europos Vadovų Taryba susitarė dėl įvairių veiksmų, kurių būtina imtis 2007 m., vienas jų – suformuoti tinkamai valdomą imigracijos politiką, kuria būtų visiškai paisoma valstybių kompetencijos, siekiant padėti valstybėms narėms patenkinti esamus ir būsimus darbo jėgos poreikius. Ji taip pat paragino ieškoti priemonių laikinai migracijai palengvinti.
- (4) 2008 m. spalio 15 ir 16 d. Europos Vadovų Tarybos priimtu Europos imigracijos ir prieglobsčio paktu pažymimas Europos Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimas vykdyti sąžiningą, veiksmingą ir nuoseklią politiką, susijusią su

³ OL C , , p. .

⁴ OL C , , p. .

⁵ OL C , , p. .

migracijos keliamais uždaviniais ir jos teikiamomis galimybėmis. Paktas sudaro bendros imigracijos politikos pagrindą, ji vykdoma vadovaujantis valstybių narių solidarumo ir bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis principais ir yra grįsta tinkamu migracijos srautų valdymu, vadovaujantis ne tik priimančiųjų šalių, bet ir kilmės šalių bei pačių migrantų interesais.

- (5) 2009 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos priimtoje Stokholmo programoje pripažįstama, kad darbo jėgos imigracija gali padėti didinti konkurencingumą ir ekonominį gyvybingumą, taip pat, kad dėl rimtų demografinių problemų, su kuriomis ES susidurs ateityje padidėjus darbo jėgos paklausai, lanksti imigracijos politika labai prisidės prie Sąjungos ekonomikos plėtros ir rezultatų ilguoju laikotarpiu. Joje Europos Komisija ir Europos Vadovų Taryba raginamos toliau įgyvendinti Teisėtos migracijos politikos planą⁶.
- (6) Direktyva turėtų padėti veiksmingai valdyti migracijos srautus konkrečioje sezoninės laikinos migracijos srityje, nustatant teisingas ir skaidrias priėmimo ir buvimo taisykles ir suteikiant paskatas bei apsaugos priemones, kad laikini migrantai nepasiliktų visam laikui. Be to, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai⁷, nustatytos taisyklės bus priemonė siekiant išvengti atvejų, kai laikinai atvykę migrantai neteisėtai pasilieka.
- (7) Direktyva turėtų būti taikoma nepažeidžiant Europos Sąjungos pirmenybės principo patekimo į valstybių narių darbo rinką srityje, kaip apibrėžta atitinkamose Stojimo aktų nuostatose.
- (8) Direktyva neturėtų turėti įtakos valstybių narių teisei nustatyti į jų teritoriją iš trečiųjų šalių sezoniniam darbui atvykstančių trečiųjų šalių piliečių priėmimo apimtį, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 79 straipsnio 5 dalyje.
- (9) Direktyva neturėtų turėti įtakos paslaugų teikimo sąlygoms atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 56 straipsnį. Visų pirma ši direktyva neturėtų turėti įtakos įdarbinimo sąlygoms, kurios pagal 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje⁸ yra taikomos darbuotojams, kuriuos valstybėje narėje įsisteigusi įmonė komandiravo teikti paslaugų kitos valstybės narės teritorijoje.
- (10) Nuo sezonų kaitos priklausanti veikla dažniausiai vykdoma tokiuose sektoriuose kaip žemės ūkis, kai sodinama arba nuimamas derlius, arba turizmo sektoriuje atostogų laikotarpiu.
- (11) Prašymą priimti sezoniniam darbui turėtų būti galima pateikti tik, kol prašantysis asmuo gyvena ne valstybių narių teritorijoje.
- (12) Direktyva neturėtų turėti įtakos teisėms, suteiktoms trečiųjų šalių piliečiams, kurie jau teisėtai yra valstybėje narėje darbo tikslais.

⁶ COM (2005) 669.

⁷ OL L 168, 2009 6 30, p. 24.

⁸ OL L 18, 1997 1 21, p. 1.

- (13) Direktyvoje turėtų būti numatyta lanksti atvykimo sistema, grįsta paklausa ir objektyviais kriterijais, kaip antai galiojanti darbo sutartis arba įpareigojantis darbo pasiūlymas, kuriame konkrečiai nurodytas atlyginimo dydis, taikomas atitinkamo sektoriaus sezoniniams darbuotojams.
- (14) Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė atlikti tyrimą, iš kurio būtų matyti, kad į darbo vietą negalima rasti darbo jėgos iš vidaus darbo rinkos.
- (15) Nustačius vieną procedūrą ir naudojant vieną bendrą dokumentą, kuris apimtų ir leidimą gyventi ir leidimą dirbti, būtų supaprastintos šiuo metu valstybėse narėse taikomos taisyklės. Tai neturėtų turėti poveikio valstybių narių teisei pagal nacionalines administracines sistemas ir praktikos ypatybes paskirti nacionalines valdžios institucijas ir nustatyti jų funkciją taikant vieną procedūrą.
- (16) Turėtų būti nustatytas ilgiausias buvimo laikotarpis per kalendorinius metus ir apibrėžtas sezoninis darbas – taip būtų užtikrinta, kad darbas yra tikrai sezoninis. Reikėtų įtraukti nuostatą, kurioje būtų numatyta galimybė pratęsti darbo sutartį arba pakeisti darbdavį neviršijant ilgiausio leistino buvimo laikotarpio. Dėl to turėtų sumažėti piktnaudžiavimo, kurį sezoniniai darbuotojai gali patirti, kai yra susieti su vienu darbdaviu, pavojus, taip pat turėtų būti lanksčiai tenkinami faktiniai darbdavių darbo jėgos poreikiai.
- (17) Turėtų būti skatinama trečiųjų šalių sezoninių darbuotojų apykaitinė migracija. Kad sezoniniai darbuotojai turėtų galimybių įsidarbinti ES kelis sezonus, o ES darbdaviai galėtų pasikliauti stabilesne ir jau išmokyta darbo jėga, reikėtų numatyti galimybę įsidarbinti sezoniniam darbui kelis metus iš eilės arba išduodant darbo leidimą keliems sezonams, arba taikant supaprastintą tvarką. Pagal šią tvarką pirmenybė turėtų būti teikiama tiems asmenims, o ne trečiųjų šalių piliečiams, pirmą kartą prašantiems būti priimtiems sezoniniam darbui, arba prašymo nagrinėjimo trukmė turėtų būti trumpesnė, arba turėtų būti reikalaujama mažiau įrodomųjų dokumentų.
- (18) Turėtų būti nustatytos taisyklės, kuriomis būtų reglamentuojama sezoninių darbuotojų prašymų dėl priėmimo nagrinėjimo tvarka. Atsižvelgiant į įprastą valstybių narių administracinių įstaigų darbo krūvį, ši tvarka turėtų būti veiksminga ir lengvai taikoma, taip pat skaidri ir teisinga, kad suinteresuotiesiems asmenims būtų suteiktas tinkamas teisinis tikrumas.
- (19) Siekiant užtikrinti, kad sezoniniai darbuotojai buvimo metu būtų tinkamai apgyvendinti, visų pirma už prieinamą kainą, reikia nustatyti įpareigojimą darbdaviams pateikti būsto, kurį jie arba tretieji asmenys suteikia, įrodymą.
- (20) Atsižvelgiant į ypatingai pažeidžiamą trečiųjų šalių sezoninių darbuotojų padėtį ir jų darbo laikiną pobūdį, reikia aiškiai apibrėžti tokiems darbuotojams taikomas darbo sąlygas, kad būtų užtikrintas teisinis tikrumas, visų pirma tokias sąlygas nustatyti bendrai privalomuosiuose dokumentuose, pavyzdžiui įstatymuose arba visuotinai taikomuose kolektyviniuose susitarimuose, kuriais būtų veiksmingai užtikrinta trečiųjų šalių sezoninių darbuotojų teisių apsauga.
- (21) Jei nėra sistemos, pagal kurią kolektyviniai susitarimai gali būti pripažįstami visuotinai taikomi, valstybės narės turėtų vadovautis kolektyviniais susitarimais, kurie paprastai taikomi visoms panašioms atitinkamos profesinės ir pramonės šakos įmonėms geografinėje vietovėje, ir (arba) kolektyviniams susitarimams, kuriuos

nacionaliniu lygmeniu yra sudarę pagrindinės darbdavių ir darbuotojų organizacijos ir kurie taikomi visoje šalies teritorijoje.

- (22) Trečiųjų šalių sezoniniams darbuotojams turėtų būti taikomos tos pačios sąlygos socialinės apsaugos srityse, išvardytose Reglamento (EB) Nr. 883/04 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 3 straipsnyje. Tačiau šia direktyva neturėtų būti suteikiama daugiau teisių nei numatyta galiojančiuose ES socialinės apsaugos teisės aktuose trečiųjų šalių piliečiams, kurių padėtis susijusi su keliomis valstybėmis narėmis. Be to, šia direktyva neturėtų būti suteikiamos teisės tais atvejais, kurie neįeina į ES teisės aktų taikymo sritį, pavyzdžiui, trečiojoje šalyje gyvenantiems šeimos nariams. Tai neturi įtakos valstybių narių nacionalinės teisės aktų, kuriuose įmokoms į pensijų sistemą nustatytos *de minimis* taisyklės, nediskriminaciniam taikymui.
- (23) Siekiant palengvinti įgyvendinimą, atitinkami paskirti tretieji asmenys, kaip antai profsąjungos arba kitos asociacijos, turėtų turėti galimybę pateikti skundus, siekiant užtikrinti, kad direktyva būtų veiksmingai taikoma. Manoma, kad būtina imtis veiksmų tais atvejais, kai sezoniniai darbuotojai nežino apie esamas vykdymo užtikrinimo priemones arba nedrįsta jomis pasinaudoti savo vardu, nes bijo galimų pasekmių.
- (24) Kadangi tikslų, t. y. nustatyti specialią priėmimo tvarką ir trečiųjų šalių piliečių atvykimo bei apsigyvenimo sezoninio darbo tikslais sąlygas, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (25) Šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pirmiausia yra pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.
- (26) Pagal Protokolo (Nr. 21) dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, 1 ir 2 straipsnius ir nepažeidžiant to protokolo 4 straipsnio, šios valstybės narės nedalyvauja priimant šią direktyvą ir todėl ji nėra joms privaloma ar taikoma.
- (27) Pagal Protokolo (Nr. 22) dėl Danijos pozicijos, pridėdamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis *Objektas*

Šioje direktyvoje nustatomos trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sezoninio darbo tikslais sąlygos ir apibrėžiamos sezoninių darbuotojų teisės.

2 straipsnis *Taikymo sritis*

1. Ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie gyvena ne valstybių narių teritorijoje ir prašo būti priimti į valstybės narės teritoriją sezoninio darbo tikslais.
2. Ši direktyva netaikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie vykdo veiklą kitoje valstybėje narėje įsisteigusių įmonių vardu teikdami paslaugas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 56 straipsnį, įskaitant tuos trečiųjų šalių piliečius, kuriuos komandiruoja valstybėje narėje įsisteigusios įmonės paslaugų teikimo sistemoje pagal Direktyvą 96/71/EB.

3 straipsnis *Apibrėžtys*

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Europos Sąjungos pilietis, apibrėžtas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnio 1 dalyje;
- b) sezoninis darbuotojas – trečiosios šalies pilietis, kurio teisėta gyvenamoji vieta yra trečiojoje šalyje, tačiau kuris laikinai apsigyvena valstybės narės teritorijoje, siekdamas įsidarbinti nuo sezonų kaitos priklausančiame sektoriuje pagal vieną ar daugiau terminuotų darbo sutarčių, kurias tiesiogiai sudaro trečiosios šalies pilietis ir valstybėje narėje įsisteigęs darbdavys;
- c) nuo sezonų kaitos priklausanti veikla – veikla, susijusi su konkrečiu metų laiku dėl įvykio ar pasikartojančio proceso, kai darbo jėgos reikia gerokai daugiau, nei vykdant įprastą veiklą;
- d) sezoninio darbo leidimas – leidimas su įrašu „sezoninis darbuotojas“, turėtoji suteikiantis teisę gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje šioje direktyvoje nustatytomis sąlygomis;
- e) viena prašymų pateikimo procedūra – procedūra, per kurią, remiantis vienu prašymu dėl leidimo trečiosios šalies piliečiui apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje, priimamas sprendimas dėl prašymo;

- f) visuotinai taikomas kolektyvinis susitarimas – kolektyvinis susitarimas, kurio turi laikytis visos atitinkamos profesinės ir pramonės šakos įmonės geografinėje vietovėje. Jei nėra sistemos, pagal kurią kolektyviniai susitarimai gali būti pripažįstami visuotinai taikomi, valstybės narės, jeigu taip nusprendžia, gali vadovautis kolektyviniais susitarimais, kurie paprastai taikomi visoms panašioms atitinkamos profesinės ir pramonės šakos įmonėms geografinėje vietovėje, ir (arba) kolektyviniais susitarimais, kuriuos nacionaliniu lygmeniu yra sudarę pagrindinės darbdavių ir darbuotojų organizacijos ir kurie taikomi visoje šalies teritorijoje.

4 straipsnis
Palankesnės nuostatos

1. Ši direktyva taikoma nepažeidžiant palankesnių nuostatų, nustatytų:
 - a) Sąjungos teisės aktuose, įskaitant dvišalius ir daugiašalius susitarimus, sudarytus tarp Sąjungos arba Sąjungos ir jos valstybių narių ir vienos ar kelių trečiųjų šalių;
 - b) dvišaliuose ar daugiašaliuose susitarimuose, sudarytuose tarp vienos ar kelių valstybių narių ir vienos ar kelių trečiųjų šalių.
2. Šia direktyva nedaromas poveikis valstybių narių teisei priimti palankesnes nuostatas arba toliau jas taikyti asmenims, kuriems taikoma ši direktyva, dėl šios direktyvos 13–17 straipsnių.

II SKYRIUS
PRIĖMIMO SĄLYGOS

5 straipsnis
Priėmimo kriterijai

1. Prie prašymų dėl priėmimo į valstybę narę pagal šios direktyvos sąlygas pridedami šie dokumentai:
 - a) galiojanti darbo sutartis arba, kaip nustatyta nacionalinės teisės aktuose, įpareigojantis darbo pasiūlymas atitinkamoje valstybėje narėje dirbti sezoninį darbą valstybėje narėje įsisteigusiam darbdaviui, kuriame turi būti nurodytas atlyginimo dydis ir darbo valandos per savaitę arba mėnesį, ir tinkamais atvejais, kitos svarbios darbo sąlygos;
 - b) nacionalinės teisės aktuose nustatytas galiojantis kelionės dokumentas. Valstybės narės gali reikalauti, kad kelionės dokumento galiojimo laikas apimtų bent jau leidimo gyventi trukmę;
 - c) įrodymai, kad asmuo turi arba, jei numatyta nacionalinės teisės aktuose, yra kreipęsis dėl sveikatos draudimo, dengiančio visą riziką, kurią paprastai dengia tos valstybės narės piliečių draudimas, tais laikotarpiais, kai toks draudimas ir atitinkama teisė gauti išmokas, siejami su darbo sutartimi ar teikiami dėl to, jog tokia darbo sutartis turima, nenumatyti;

- d) įrodymai, kad asmuo turi būstą, kaip nustatyta 14 straipsnyje.
2. Valstybės narės reikalauja, kad sezoninis darbuotojas buvimo laikotarpiu turėtų pakankamai išteklių ir jam nereikėtų pasinaudoti atitinkamos valstybės narės socialinės paramos sistema.
 3. Trečiųjų šalių piliečiams, kurie laikomi keliantys grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar visuomenės sveikatai, neleidžiama atvykti šios direktyvos tikslais.

6 straipsnis
Atmetimo pagrindai

1. Valstybės narės atmeta prašymą dėl priėmimo šios direktyvos tikslais, jei netenkinamos 5 straipsnyje nustatytos sąlygos arba jei pateikti dokumentai buvo gauti apgaule, yra suklastoti arba padirbti.
2. Valstybės narės gali patikrinti, ar į atitinkamą darbo vietą negalima įdarbinti šalies arba ES piliečių arba teisėtai valstybėje narėje gyvenančių trečiųjų šalių piliečių, kurie pagal ES arba nacionalinę teisę jau priklauso tos valstybės narės darbo rinkai, ir gali prašymą atmesti.
3. Valstybės narės gali atmesti prašymą, jei darbdaviui pagal nacionalinės teisės aktus buvo taikytos sankcijos dėl nedeklaruoto darbo ir (arba) neteisėto įdarbinimo.
4. Valstybės narės gali atmesti prašymą, remdamosi leidimų atvykti trečiųjų šalių piliečiams skaičiumi.

7 straipsnis
Leidimo panaikinimas arba neatnaujinimas

1. Valstybės narės panaikina pagal šią direktyvą išduotą leidimą arba atsisako jį atnaujinti tokiais atvejais:
 - a) kai jis buvo gautas apgaule, yra suklastotas arba padirbtas, arba
 - b) kai leidimo turėtojas gyvena kitais tikslais, nei išduotas leidimas gyventi.
2. Valstybės narės gali panaikinti pagal šią direktyvą išduotą leidimą arba atsisakyti jį atnaujinti tokiais atvejais:
 - a) kai netenkinamos arba nebetenkinamos 5 straipsnyje nustatytos sąlygos, arba
 - b) dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos priežasčių.

III SKYRIUS PROCEDŪRA IR LEIDIMAS

8 straipsnis Galimybė susipažinti su informacija

Valstybės narės imasi būtų priemonių, kad būtų galima susipažinti su informacija apie atvykimo ir apsigyvenimo sąlygas, įskaitant teises ir visus įrodomuosius dokumentus, kuriuos reikia pateikti su prašymu dėl apsigyvenimo ir darbo valstybės narės teritorijoje sezoninio darbo tikslais.

9 straipsnis Prašymai dėl priėmimo

1. Valstybės narės nusprendžia, ar prašymą turi pateikti trečiosios šalies pilietis ar jo darbdavys.
2. Valstybės narės paskiria kompetentingą instituciją, kuri priima prašymus ir išduoda sezoninio darbo leidimą.
3. Prašymas dėl leidimo gyventi ir dirbti sezoninį darbą valstybės narės teritorijoje pateikiamas pagal vieną prašymų pateikimo procedūrą.
4. Atitinkama valstybė narė trečiosios šalies piliečiui, kurio prašymas dėl priėmimo buvo patenkintas, suteikia visas galimybes gauti reikalingą vizą.

10 straipsnis Sezoninio darbo leidimas

1. Sezoniniams darbuotojams, kurie tenkina 5 straipsnyje nustatytas priėmimo sąlygas ir dėl kurių kompetentingos institucijos priėmė teigiamą sprendimą, ilgesniam nei trijų mėnesių laikotarpiui išduodamas sezoninio darbo leidimas.
2. Sezoninio darbo leidimą išduoda valstybių narių kompetentingos institucijos, naudojamos Tarybos reglamente (EB) Nr. 1030/2002 nustatyta forma⁹. Pagal to reglamento priedo a) dalies 6.4 punktą valstybės narės po antrašte „leidimo rūšis“ įrašo „sezoninis darbuotojas“.
3. Valstybės narės sezoninio darbo leidimo turėtojui neišduoda jokių papildomų dokumentų, įrodančių suteiktą teisę dirbti.

⁹ OL L 157, 2002 6 15, p. 1.

11 straipsnis
Buvimo trukmė

1. Sezoniniams darbuotojams suteikiamas leidimas būti ne ilgiau kaip šešis mėnesius per kalendorinius metus; šiam laikotarpiui pasibaigus jie grįžta į trečiąją šalį.
2. Per 1 dalyje nurodytą laikotarpį ir su sąlyga, kad tenkinami 5 straipsnyje nustatyti kriterijai, sezoniniai darbuotojai gali pratęsti darbo sutartį arba įsidarbinti sezoniniam darbui pas kitą darbdavį.

12 straipsnis
Pakartotinio atvykimo paprastinimas

1. Valstybės narės:
 - a) gavusios prašymą vienu administraciniu dokumentu suteikia ne daugiau kaip tris sezoninio darbo leidimus, skirtus ne daugiau kaip trimis sezonams iš eilės (darbo leidimą keliems sezonams),
arba
 - b) taiko supaprastintą tvarką trečiųjų šalių piliečiams, kurie buvo priimti į tą valstybę narę sezoniniam darbui ir pateikė prašymą gauti leidimą atvykti tuo pačiu tikslu kitais metais.
2. Valstybės narės numato, kad:
 - a) trečiosios šalies piliečiui, kuris anksčiau dirbdamas sezoninį darbą nesilaikė sprendime dėl priėmimo nustatytų įpareigojimų, visų pirma įpareigojimo pasibaigus leidimo galiojimui grįžti į trečiąją šalį, nesuteikiamas leidimas atvykti sezoniniam darbui ateinančius vienerius ar daugiau metų;
 - b) darbdaviui, kuris nesilaikė darbo sutartyje nustatytų įpareigojimų, taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos sankcijos. Tokiems darbdaviams neleidžiama teikti prašymų dėl sezoninių darbuotojų ateinančius vienerius ar daugiau metų.

13 straipsnis
Procedūrinės garantijos

1. Valstybės narės kompetentingos institucijos priima sprendimą dėl prašymo ir per 30 dienų nuo užpildyto prašymo pateikimo dienos raštu apie jį informuoja pareiškėją, laikydamosi atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustatytos pranešimo tvarkos.
2. Jei prašymą pagrindžiančios pateiktos informacijos nepakanka, kompetentingos institucijos per pagrįstą laikotarpį praneša pareiškėjui, kokia papildoma informacija reikalinga, ir nustato pagrįstą galutinį terminą tokiai informacijai pateikti.

3. Pareiškėjui raštu pranešama apie bet kurį sprendimą netenkinti prašymo arba sprendimą neatnaujinti leidimo arba jį panaikinti, ir tokį sprendimą galima apskūsti atitinkamoje valstybėje pagal jos nacionalinę teisę. Pranešime nurodomi sprendimo motyvai, galimos teisių gynimo priemonės bei terminas, per kurį galima imtis veiksmų.

14 straipsnis
Būstas

Valstybės narės reikalauja, kad sezoninių darbuotojų darbdaviai pateiktų įrodymus, kad sezoniniam darbuotojui bus suteiktas būstas ir taip užtikrintas tinkamas gyvenimo lygis. Jeigu sezoniniai darbuotojai už būstą turi mokėti nuomą, ji nėra pernelyg didelė, palyginti su darbo užmokesčiu.

IV SKYRIUS

TEISĖS

15 straipsnis
Teisės, suteiktos pagal sezoninio darbo leidimą arba vizą

Sezoninio darbo leidimo galiojimo laikotarpiu jo turėtojas turi bent jau šias teises:

- a) teisę atvykti į leidimą išdavusios valstybės narės teritoriją ir joje būti;
- b) teisę laisvai judėti visoje leidimą išdavusios valstybės narės teritorijoje, laikantis nacionalinės teisės aktuose nustatytų apribojimų;
- c) teisę dirbti konkretų darbą, dėl kurio išduotas leidimas, laikantis nacionalinės teisės aktų.

16 straipsnis
Teisės

Neatsižvelgiant į darbo santykiams taikytiną teisę, sezoniniai darbuotojai turi teisę į:

1. Darbo sąlygas, įskaitant darbo užmokestį ir atleidimą iš darbo, taip pat su sveikata ir sauga darbo vietoje susijusius reikalavimus, taikomus sezoniniam darbui, kaip nustatyta įstatymuose arba kituose teisės aktuose ir (arba) visuotinai taikomuose kolektyviniuose susitarimuose valstybėje narėje, į kurią jei priimti pagal šią direktyvą.

Jei nėra sistemos, pagal kurią kolektyviniai susitarimai gali būti pripažįstami visuotiniai taikomi, valstybės narės, jeigu taip nusprendžia, gali vadovautis kolektyviniais susitarimais, kurie paprastai taikomi visoms panašioms atitinkamos profesinės ir pramonės šakos įmonėms geografinėje vietovėje, ir (arba) kolektyviniams susitarimams, kuriuos nacionaliniu lygmeniu yra sudarę pagrindinės darbdavių ir darbuotojų organizacijos ir kurie taikomi visoje šalies teritorijoje.

2. Vienodas sąlygas su priimančiosios valstybės narės piliečiais bent jau dėl:
- a) asociacijų laisvės ir laisvės jungtis į sąjungas bei stoti į darbuotojams atstovaujančias organizacijas ar į bet kurias kitas organizacijas, kurios nariai yra konkrečios profesijos atstovai, įskaitant teisę naudotis visomis tokių organizacijų teikiamomis privilegijomis, nepažeidžiant nacionalinių nuostatų dėl viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo;
 - b) nacionalinės teisės aktų, susijusių su socialinės apsaugos sritimis, nuostatų kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/04 3 straipsnyje.
 - c) įstatymu nustatytų pensijų mokėjimo remiantis ankstesniu darbuotojo darbu tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir atitinkamų valstybių narių piliečiams, kai jie persikelia į trečiąją šalį.
 - d) galimybės naudotis prekėmis ir paslaugomis, ir visuomenei prieinamų prekių bei paslaugų pasiūla, išskyrus socialinį būstą ir įdarbinimo tarnybų teikiamas konsultavimo paslaugas.

2 dalyje nustatyta teisė į vienodas sąlygas neturi įtakos valstybės narės teisei panaikinti leidimą arba atsisakyti jį atnaujinti pagal 7 straipsnį.

17 straipsnis
Skundų teikimo tvarkos paprastinimas

Valstybės narės užtikrina, kad tretieji asmenys, kurie pagal jų nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus turi teisėtą interesą užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos, sezoninio darbuotojo vardu arba jį remdami su jo sutikimu gali dalyvauti bet kuriame administracinės arba civilinės bylos nagrinėjime, siekiant įgyvendinti šią direktyvą.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18 straipsnis
Statistiniai duomenys

1. Valstybės narės Komisijai perduoda tokius statistinius duomenis: pirmą kartą trečiųjų šalių piliečiams sezoninio darbo tikslais išduotų arba atnaujintų leidimų gyventi ir vizų skaičių ir, kiek įmanoma, panaikintų leidimų gyventi arba vizų skaičių pagal pilietybę, amžių ir lytį, leidimo galiojimo trukmę ir ekonomikos sektorių.
2. 1 dalyje nurodyti statistiniai duomenys perduodami pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 862/2007¹⁰.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti statistiniai duomenys renkami ataskaitiniu vienerių kalendorinių metų laikotarpiu ir perduodami Komisijai per šešis mėnesius nuo

¹⁰ OL L 199, 2007 7 31, p. 23.

ataskaitinių metų pabaigos. Pirmieji ataskaitiniai metai yra [*kiti metai po 20 straipsnio 1 dalyje nurodyto laiko*].

*19 straipsnis
Ataskaitos*

Kas trejus metus, o pirmą kartą ne vėliau kaip [*praėjus trejiems metams nuo šios direktyvos perkėlimo dienos*], Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos taikymo valstybėse narėse ataskaitą ir siūlo būtinus pakeitimus.

*20 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę*

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais, įsigaliojusiais ne vėliau kaip praėjus (*24 mėnesiams nuo šios direktyvos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje dienos*), įgyvendinama ši direktyva. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

*21 straipsnis
Įsigaliojimas*

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*22 straipsnis
Adresatai*

Ši direktyva skirta valstybėms narėms pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo.

Priimta Briuselyje [...]

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*